

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto..... 7.00
Za inostranstvo celo leto..... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2676 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 228. — STEV. 228.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 28, 1920. — TOREK, 28. SEPTEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

KAROL HOČE IN HOČE BITI KRALJ

PRVI POSKUS SE JE BIL SICER PONESREČIL, TODA NAČRTA SE VEDNO NISO OPUSTILI. — PRESTOLU SE NA NOBEN NAČIN NOČE ODOVEDATI. — TREBA JE LE PRIZNANJA TREH VELESIL.

Poroča Karl H. von Wiegand.

Berlin, Nemčija, 27. septembra. — Ravno kar se je ponesrečil poskus, da bi posadili Karla na ogrski prestol. S tem, da se je poskus ponesrečil, pa še niso kraljevi pristaši opustili svojega načrta.

Monarhisti so hoteli spraviti bivšega avstrijskega cesarja Karla v Budimpešto, kjer naj bi zasedel prestol ter izdal na narod proklamacijo. Na nasvet svojih ožjih prijateljev se je Karol skesal. Uvidel je dramatično možnost tega načrta, obenem pa tudi obrnil pozornost na drugo stran.

Izprevidel je namreč, da bi bil v zasmeh, ne samo Budimpešti, pač pa celemu svetu, če bi se načrt izjalovil.

Podrobnosti tega načrta vsebuje neka dunajska brzobjavka. Razjalti so se najprej obrnili na bivšega notranjega ministra Beneckya. Ta je obiskal Karla v Švici ter mu predložil načrt. Kralj ga je sicer zavrnil, obenem je pa stavil protipredlog. Izjavil je, da je voljan stopiti na madžarski prestol, če bi ga priznale Francija, Rumunskina in Poljska, oziroma, če bi se vsaj molče strinjale z njim.

V slučaju, da bi prišlo do tega, bi se moral Karol odovedati avstrijskemu prestolu ter se posvetiti samo Madžarski. Tega pa Korleček zaenkrat še neče storiti.

Zavezniki so sklenili, da se ne bodo čisto nič vmešavali v notranje ograde zadeve.

Habsburžane zastopa v Parizu pariski princ Sikst. Pomaga mu grof Colloredo Mannsfeld, katerega žena je Amerikanka.

Vatikan baje z vsemi silami podpira to najnovejšo monarhistično gibanje.

Madžari so zaenkrat čisto indiferentni ter se popolnoma nič ne brigajo kdo naj jim vlada.

Zanje je glavno vprašanje vprašanje železice.

MONARHISTI NA BAVARSKEM

Cilj tega gibanja je zopetno ustanovitev monarhije v Nemčiji. — Predsedništvo predpriprava.

Berlin, Nemčija, 27. septembra. — Kljub nasprotno se glasečim poročilom se lahko izjavlja, da ne zasleduje sedaj razvijajoče se gibanje na Bavarskem namena, da bi se odedelo Bavarsko od ostale Nemčije. Cilj gibanja je v glavnem zopetna ustanovitev monarhije in gibanje razpolaga s precej pristaši. V prvi vrsti se namerava nominirati prejšnjega kronprinca Rupprehta za predsednika bavarske republike. Pristaši gibanja domnevajo, da bo monarhistično gibanje vsled tega tako okrepljeno, da ga bo mogoče proglasiti kraljem, nakar bo vrgel Bavarske sledila še ostala Nemčija.

V zvezi s tem se poroča iz Monakova:

Prejšnji bavarski kralj, Ludovik III., je dobil iz Pfalca, domače dežele prejšnje bavarske vladarske družine, zagotovila zvestobe, kojih važnosti se ne sme pregledati niti v Nemčiji, niti v deželah sovražnikov, kot jih moramo še vedno imenovati. Sestavitelj tega zagotovila je član državnega odseku klerikalne stranke, zupnik

Promislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnjo listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in strahu, vsak akcija postaja hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in sakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starih inkubiranih in premočnih tveganj; kako bo pa malim neizkušenim računikom mogoče izpolniti svoje neuteemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Nake denarne pošiljke se sadnji čas po novi svesti in na nov način primerne sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in sanje živo izplačujejo.

Včasih smo računali na pošiljke jugoslovanških kron po sledečih cenah:

300 kron	\$ 3.00	1000 kron	\$ 9.50
400 kron	\$ 4.00	5000 kron	\$ 47.00
500 kron	\$ 5.00	10000 kron	\$ 94.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar doseže v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrda Frank Sakser, 28 Cortlandt St., New York, N. Y.

ANGLEŠKI VOJAKI PATRULIRAJO PO CORKU.

NOVOSTI IZ POLITIČNIH TABOROV

Harding in Cox se bosta sestala. — Cox je imenoval Hardinga "pivovarnarja". — Gompers prišel z barvo na dan.

Marion, O., 27. septembra. — Čudna epizoda v zgodovini predsedniških kampanj se bo najbrž začela dne 4. oktobra, katerega dne bosta governor Cox in senator Harding dospela v Spiegel Grove v bližini Fremont, O., da prisostvujeta tam razkritju spominke plošče na čast vojakom, ki so padli v svetovni vojni. Kot se je večer objavilo v republikanskem glavnem stanu bosta ob tej priložnosti govorila oba predsedniška kandidata.

Na trditve governorja Coxa, da je senator Hiram Johnson zahteval od senatorja Hardinga kot predpogoja za njegovo delovanje pri kampanji, da se slednji obveže, da bo odklonil katerikoli predlog, tikajoč se Lige narodov, je senator Harding odgovoril, da ni stopil senator Johnson nikdar s tako zahtevo na dan.

Cheyenne, Wyo., 27. septembra. — Besede governorja Coxa proti svojemu republikanskemu nasprotniku postajajo vedno bolj ostre. Sedaj je celo imenoval javno senatorja Hardinga "pivovarnarja", ki prosi za odpustitve, ker ima še vedno v rokah pivovarniške akcije. Istočasno je governor tudi ostro napadel Wheelerja, pravnega zastopnika Anti-salonke lige, katerega je označil kot sužnja republikanskega glavnega stana.

Cox je izjavil, da mu je Wheeler stavil vprašanje, tikajoč se prohibicije, veliko bolj zapleteno kot pa senatorju Hardingu in da je tičal v tem namenu, ki ga je zelo vzlobovil.

Washington, D. C., 27. sept. — V nekem članku, katerega je priobčil v American Federationist, glasilo Ameriške dlevaske federacije, se zavzema Samuel Gompers, predsednik te federacije, javno za izvolitev governorja kot naslednjega predsednika Združenih držav. Gompers imenuje Hardinga reakcionarja, dočim označuje governorja Coxa kot prijatelja delavstva.

Marion, O., 27. septembra. — Senator Harding je večeraj zvečer odpotoval od tukaj ter bo imel danes zvečer ob osmih prvi svoj govor na potovanju skozi Ohio, Pennsylvanijo, Maryland, West Virginijo in Kentucky v Baltimore. Senatorja spremlja njegova žena.

OUNARD PROGA PARNIK "PANNONIA"

odpne dne 30. oktobra.

Cena do Trsta in Dubrovnika

..... \$125.00

Z naročilom pošljite \$3. v nagradu

VELIKA EKSPLOZIJA V CORKU NA IRŠKEM

Velika eksplozija v Corku je povzročila precej škode. — Prednja stran neke velike prodajalne je bila razrušena.

London, Anglija, 27. septembra. — V zgodnji jutranji uri se je celi Cork stresel vsled eksplozije, ki se je završila v eni izmed velikih prodajalnih mest in ki je to prodajalno popolnoma razrušila. V istem času je bilo čuti streljanje s puškami in strojnimi. — Kot se glasi v nekom poročilu iz Corka na "Evening News". Več oseb je spalo ob času eksplozije v dotičnem poslopu in vojaške oblasti izjavljajo, da so bile bombe očitno položene v eno izmed velikih izloženih oken prodajalne.

Tri osebe so bile v Belfastu hladne krvi umorjene, očitno iz osvete radi umora nekega policista ter ranjenja številnih nadaljnjih.

Veliki izgedi so se završili v Belfastu ter se glas, da je prišlo veliko število ranjencev v tamonjske bolnice. Veliki oddelki vojaštva patrolirajo po mestu s oklopnimi avtomobili.

London, Anglija, 27. septembra. — Lord župan Terence MacSwiney iz Corka je preživel nadaljno zelo slabo noč v Brixton jetnišnici. Danes je bil zelo slab in izčrpan. Tako poroča neki buletin, katerega je izdala liga za samodoločbo Irške. Do polnoči je spal le malo, a po tem času sploh ne. To je 46. dan njegove stradalne stavke.

Belfast, Irsko, 27. septembra. — Do novih resnih izgedov je prišlo danes zvečer v severnem delu mesta, kjer je prišlo v zgodnjih jutranjih urah do številnih spopadov ter prelivanja krvi.

Dublin, Irsko, 27. septembra. — V Bradford, Clare County, je bil tekem pretekle noči ustreljen policist Brogan.

Tudi iz drugih delov dežele se poroča o resnih izgedih ter spopadih med policisti ter civilnim prebivalstvom.

JAPONSKA SE JEZI NA AMERIKO.

Tokio, Japonska, 27. septembra. — Pogajanja med Japonsko in Združenimi državami glede priseljeniškega vprašanja so stopila v kritični stadij razvoja, — kot je izjavil prejšnji finančni minister Sakatani v nekom poročilu na svojo stranko glede pogovora, katerega je imel z zunanjim ministrom, baronom Ueida. Kot je izjavil je to edino obvestilo, ki ga je mogoče dobiti glede pogajanj med obema deželama. Minister za zunanje zadeve je izjavil, da sta obe vladi storili kar je bilo v njih moči, da dosežeta zadovoljive rezultate.

Prejšnji ministrski predsednik Okuma je v posebni izjavi napadel skrivnost, katere se poslužuje vlada v zvezi s kalifornijskim

POLJAKI ZAVZELI TRDNJAVO GRODNO

Boljševiki se tudi na drugih krajih umikajo. — General Wrangel prodira proti severu.

Varšava, Poljsko, 27. sept. — Grodno, ki je važna trdnjava v severozapadni Rusiji, blizu Litvinske meje, je po vročem boju padlo v roke poljskih čet. Poljaki so vneli veliko boljševikov ter zaplenili mnogo vojnega materiala.

Poljaki so bili že pred par dnevi obkolili mesto, ki je bilo središče boljševiških sil na severovzhodni poljski meji.

Severno od Njemna — se nadaljuje poročilo — zasledujejo naši oddelki umikajočega se sovražnika. Ponovne sovražne napade pri Ljubicu smo uspešno odbili. Severno od Rovna smo uničili četnajsto sovjetsko brigado.

Ukrajinska armada je povečala svoje postojanke pri Zbružu. Carigrad, Turčija, 27. sept. — Protiboljševiški voditelj v južni Rusiji, general Wrangel je izdal proklamacijo, v kateri je pozval pod orožje vse svoje pristaše ter takoj zatem začel uspešno prodirati proti severu.

36 ŽRETEV EKSPLOZIJE.

Policijski uradniki ter agenti justičnega departamenta, katerim se je poverilo preiskavo glede eksplozije na Wall St. v New Yorku, so dali večeraj zvečer izraza upanju, da bodo mogli pokazati v teku dveh ali treh dni važne uspehe. Čeprav ni bilo v teku zadnjih par dni opaziti navidez nobenega napredka v preiskavi, izjavljajo vendar policijski uradniki, da ta čas ni potekel zaman.

36 smrtni slučaj vsled eksplozije se je završil v St. Vincent bolnišnici, kjer je podlegla Miss Minnie Huger poškodbam, katere je dobila na dan eksplozije.

Velika porota, ki je posvetila zadevi že celih pet dni, bo nadaljevala s svojo preiskavo. Pretinla pisma, ki prihajajo, pripisujejo policiji duševno nenormalnim ljudem, katerim se je vsled eksplozije še bolj zvedenela redka pamet.

Neki baptistovski pridigar je v svojem nedeljskem govoru izjavil, da je eksplozija posledica smrtonosne bolezni, ki se je lotila Evrope in ki tiči tudi že v naši krvi.

vprašanjem. On zahteva, da se javno mnenje opozori na resnost pogajanj, ki se vrše. V svojem poročilu pravi nadalje, da ne pomenja navzočnost 100,000 pridnih Japoncev v Californiji nikake nevarnosti za Ameriko. Resnična nevarnost prihaja od anarhistov in boljševikom, ki prihajajo v velikem številu v Združene države. Konečno pa pravi Okuma:

— Apelirati moramo na pravico sodbo razumnih Amerikancev in če treba, na narode celega sveta.

BOMBNA EKSPLOZIJA V MILANSKI TOVARNI

DELAVCI SO ZAČELI ODHAJATI IZ POSLOPIJ, KATERA SO BILI ZASEDLJE. — TOZADEVNO POVELJE JE IZDALA ZVEZA KOVINARJEV. — IZJAVA ITALJANSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA GIOLITTILJA.

Milan, Italija, 26. septembra. — V pisarni neke tukajšnje tovarne je eksplodirala bomba, ki je raznesla blagajno. Sprva so domnevali, da so eksplozijo povzročili zločinci, pozneje so se pa vsi strnili v mnenju, da je bilo to delo radikalcev.

Milan, Italija, 26. septembra. — Zveza kovinarjev je pozvala svoje člane, naj odidejo iz tovarn, katere so zasedli. Odhajati bodo začeli v ponedeljek. To je uspeh pogajanj med tovarnarji in delavci. Tozadevna pogodba je bila podpisana v Rimu. Za pogodbo je bilo oddanih nad 130,000 glasov, proti pogodbi pa le 45,000.

Vodstvo zveze pravi, da morajo pustiti delavci tovarne v takem stanju kot so jih dobili, ko so jih zasedli. V vsaki tovarni naj ostane poseben delavski odbor ki bo predal vodstvo bivšim posestnikom.

Delavci bodo potem en teden praznovali, 4. oktobra bodo pa zopet začeli z delom.

Vodstvo obrtne zveze je izdalo manifest, v katerem pravi med drugim tudi sledeče:

— Naša zmaga je ponižala naše nasprotnike ter jim dokazala, da gre v tem slučaju za prekrat. Novi odnosi med delavci in delodajalci pomenjajo pravo revolucijo v tovarnah. Delodajalci so faktično izgubili vso svojo moč.

Manifest napada radikalce ter jim očita, da so skušali zmanjšati zmage.

Rim, Italija, 27. septembra. — Na interpelacijo glede položaja v kovinarski obrti je izjavil v senatu ministrski predsednik Giolitti, da bo na vsak način poskušal preprečiti vsako izprtje.

V vseh ozirom si bo tudi prizadeval preprečiti stavke. Po njegovem mnenju vladajo sedaj še precej normalne razmere. Bodočnost države je odvisna od rešitve socialnega vprašanja.

SMRT ZARADI RAZTRGANE OBLEKE

Družinska žaloigra v Clevelandu, ki se je završila na tragičen način. — Ranjeno samoljubje žene.

Cleveland, O., 27. septembra. — Pretekli petek, v zgodnji jutranji uri, je 27 let stari John Rakinski z Aetna Road umrl v St. Alexis bolnici. Njegova žena, 19 let stara Bessie Rakinsk je bila aretirana ter stavljen pod obdolžbo umora.

mlada žena je nastopila pred sodnikom Silbertom popolnoma zlomljena. Solze so ji tekale neprestano po licu in vsled ihtenja je bila komaj v stanu govoriti.

— Stara sem devetnajst let, — je rekla. — Nisem bila še stara petnajst let, ko sem se udala neprestanemu prigovarjanju Johna ter privolila v poroko. Nikdar ni postopal z menoj tako kot mora postopati mož s svojo ženo. Popoln je bil preganjan naokrog z drugimi ženskami.

— Večera popoldne je izjavil, da hoče k base-ball igri. Prosila sem ga, naj ostane doma, ker sem preveč zaposlena z obema otrokoma, da bi mogla skrbeti tudi za prodajalno.

— Ke rpa je še vedno vstrajal pri svojem sklepu, sem mu vzela klubok. To ga je tako razkačilo, da je pohitel v drugo nadstropje, kjer je raztrgal na tisoč kosčkov mojo najlepšo obleko. Pokazal mi je cunje ter šel nato zopet na vzgor. Šla sem za njim ter videla, kak je prišel trgtati mojo drugo obleko. Hotela sem mu jo iztrgati iz rok, a on mi je dal tak udarec, da sem takoj padla na posteljo. Frijala sem pod zglavje, kjer smo imeli skrit revolver. Ne da bi si mogla pojasniti, kako je prišlo do tega, sem imela naenkrat revolver v roki.

— John je planil name ter me pričel pretepati. Tedaj pa je po čelni strel in John se je zgrudil na tla.

Rakinskija so spravili v bolnico in malo pred svojo smrtjo je izjavila:

— Moje žene ne zadene nobena krivda. Revolver se je slučajno izprožil.

Sodnik Silbert je izjavil danes:

— Po mojem mnenju bi ne bilo mogoče najti poroto, ki bi spoznala žensko krivo umora po prvem redu. Vred tega je treba obdolžbo

POLOŽAJ V ITALIJI.

Milan, Italija, 27. septembra. — Kovinarska strokovna organizacija je izdala povelje, da morajo vsi kovinarski delavci, ki so zasedli naprave, zapustiti slednje in da se mora v ponedeljek prijeti izpraznjenjem. To je posledica splošnega glasovanja, ki se je vršilo pretekli teden po celi severni Italiji z ozirom na sprejem dogovora med delodajalci in delavci. Ta dogovor je bil predložen v Rimu na prošnjo prizadevanje vlade. Imed oddanih glasov jih je bilo 132,000 za sprejem pogojev, 45,000 pa proti sprejemu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR.

IZPLAČIL.

Isvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi. Včasih smo računali za pošiljke italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	\$ 2.80
100 lir	\$ 5.00
300 lir	\$14.40
500 lir	\$23.00
1000 lir	\$46.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar doseže v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrda Frank Sakser, 28 Cortlandt St., New York, N. Y.

Rusko delavstvo in boljševiki.

RUSKI DELAVCI STRADAJU POD REŽIMOM BOLJŠEVIKOV. BRIDKO SE PRITOŽUJEJO, DA NE MOREJO PRIMERNO ŽIVETI, DASIRAVNO JE VSE NJIH LASTNINA.

(Naslednji živahni opis razmer v "umirajočem Petrogradu" je podal Hans Vorst, ruski izvedenec "Berliner Tageblatts".)

Ekspresni vlak iz Moskve v Petrograd kaže še vedno sledove starega sijaja. Še vedno vozi s prostornimi in udobnimi vozovi, katere je zgradila International Sleeping Car Company za širokotelesne ruske železnice. Deloma je ostalo celo staro mednarodno obojbo. V porterju za gladko-obrblim licem, — pred leti je bil strežaj v hišah diplomatov v Berlinu, Parizu ali Londonu, — spozna človek Angleža takoj, ko skuša izgovoriti par ruskih besed. V teh nemirnih časih pa smatra za bolj pametno skrivati se ter izjavlja, da je kaj bolj nevarnega, naprimer Poljak, dasiravno ne more najti nikogar, ki bi mu to tudi vrjel. Posteljnega perila primanjkuje in nekoč taki si je bil razsvetljevalni sistem je postal slab ali je sploh ustavljen.

Vlaki so skoro prazni, ker ni sedaj najti v njih "mesečnikov", ki so preje polnili vlake in ker je trgovski promet med obema ruskima glavnima mestoma zelo slab. Sploh pa se ni treba prav nič čuditi, če moskovski trgovci nočejo potovati v severno metropolo. Zgodijo se namreč pogosto, da utaknejo oblasti trgovce, ki so ravno prišli iz Moskve, na prisilen način v vojaške suknje, vsled česar jim ni mogoče obrisati petrogradsko prahu s svojih škorenj. Ta odredba boljševikov se tika buržuazije.

Po štiriurni zamudi je ekspresni vlak končno priropotal na Nikolajevsko postajo v Petrogradu. Glede te zamude je izjavil angleški porter da je to povsem običajna prikažen. Ko sem rekel nekemu postrožniku, naj pokliče zame izvoščeka, je stopil k meni neki postarni delavec ter me prosil, naj mi dovolim nesti mojo prtljago na določeni prostor. Ko sem se obotavljal, je prosil še bolj nujno:

— Pustite me nekaj zaslužiti!

Njegove besede so jasno kazale zadrego, v kateri se je nahajal in vsled tega tudi nisem mogel odkloniti njegove prošnje. Ni mi trebalo iti daleč. Delavec je naložil mojo prtljago na svoja ramena in jaz sem šel poleg njega po znanih mi cestah, katerih nisem videl več izza spomladani leta 1914.

Sijajni spomenik Aleksandra III., delo Pavla Trubeckoj-a, stoji še vedno pred železniško postajo, spomenik, ki ne predstavlja toliko kako osebo, temveč neko sedaj uničeno silo. Znamenski trg in Nevski prospekt sta bila izza onega časa priči dogodkom, o katerih bi človek v onem času niti sanjati ne mogel: paradam za vojno navdušenih mas, lakotnih demonstracij, revolucionarnim prepričanjem ter ponovno še bolj strašni bedi.

Znamenja razdejavanja so še veliko bolj očividna v Petrogradu kot pa v Moskvi. O tem sem se prepričal že na kratki poti z železniške postaje, dočim mi je prišlo v naslednjih dneh spoznanje, da se nahajam v umirajočem mestu. Razpadajoči tlak, zanemarjene hiše, — vse to je govorilo izrazite besede. Ni je tisto hribov brez obvestila, da se prodaja v njej na naglo hišno pohištvo. Na vsakem cestnem vogalu se je ustanovilo takozvane "likvidacijske urade", v katerih prodajajo vsakovrstne hišne potrebščine kuhinjske, obleke, perilo, pohištvo, umetnine in antikve. Vse te stvari, katere se je z ljubezljivjo nabiralo skozi desetletja, so vrgli njih posestniki sedaj na trg ter jih prodajajo za naravnost smešne cene, če sploh morejo dobiti kupca. Kdo bo kupoval, ko je vendar v polnem teku rekviriranje mesečinskih donovov ter konfisciranje imetja? Če je sploh najti kupce, ki so ponavadi spekulanti, ki upajo spraviti ceno kupljene stvari na stran za kakšno boljše čase ali ki vedo, kako spraviti te stvari v inozemstvo s pomočjo podkupljanja. Domneva se, da so šle s švedskimi ladjami preko oceana velikanske pošiljke ruskega pohištva, posebno pa antik in preprog.

Meščanstvo beži iz mesta, ker dela vedno rastoča beda obenem z vedno rastočimi stroški za življenje in neglede na zasledovanja, katerim je izpostavljen sedaj in v bodočnosti, bivanje v mestu ne more. Vsi prestrašeni skušajo ti ljudje zbrati svoje stvari skupaj ob enajsti uri ter jih, če le more, spraviti v denar. Posest je namreč postala breme in ovira. Odlične osebe so že pred dolgim časom zapustile Petrograd, ker sta jim pretela ječa in smrt. Odšli so že skoro vsi ljudje, za katere sem imel priporočila pisma ali s katerimi sem imel posla že prej.

Tudi boljši srednji stanovi beže iz mesta. Dočim je navzočnost sovjetovih oblasti v Moskvi zavlekla nizogibno uničenje, je bilo življenje v Petrogradu hitreje zadeto na smrt. Dočim je vlada nekaj hotelov rekvirirala v gotove namene, je postalo število obiskovalcev v ostalih hotelih istotako majhno, kajti vsa trgovina je ustavljena. Kaj pa naj bi tuji drugače iskali v Petrogradu?

Tudi delavski razred beži, kajti mesto mu ne nudi več dela in podpore. Proti koncu leta 1917 je znašalo prebivalstvo Petrograda še vedno 2.700.000. Junija 1918 pa je znašalo le še 1.400.000. V nekako pol leta se je torej prebivalstvo skrcilo na polovico prejšnjega obsega ter je brez droma padalo tudi od tedaj naprej.

Oko je bilo priča znamenju tega razpada in uničenja nekdanjega sijajnega mesta kamorkoli se je ozrlo in to celo na kratki poti z železniške postaje po par cestah. Delavec ob moji strani mi je medtem povedal staro povest o brezposelnosti, lakoti in splošni bedi. Z bridko ironijo je dostavil:

— Kljub temu pa je vse naše. Naše so hiše in tudi tvornice in banke. Kljub temu pa ne moremo živeti bolj udobno in vse razpada na kosce.

Te besede, katere se je bil navadni delavec naučil iz svoje lastne izkušnje, kažejo komaj zavidanja vredni položaj ruskega proletariata. Delavski razred se je polastil popolne kontrole v državi in vendar je najti sredi njega skupine, ki so razočarane, kajti spoznale so, da se njih ekonomski položaj ni izboljšal, temveč preje postabral. Povprečna plača industrijalnega, transportnega delavca, uradnika ter občinskega uslužbenca v Rusiji je znašala leta 1914 nekako 32 rubljev na mesec. Soglasno s poročilom narodnega delavskega komisarja Larina v "Izvestja" znaša sedanji zaslužek istega razreda delavcev nekako 325 rubljev na mesec, torej nekako desetkrat toliko kot prej. To desetkratno povečanje plač je bilo morda vzrok visokim cenam, ki so prevladovala sedanje poletje in ki so znašale nekako desetkratno ceno, ki je prevladovala v prosti trgovini pred vojno.

Edina možnost izboljšanja položaja delavskega razreda bi obstajala v povečani produkciji. Tudi tega ni bilo mogoče uveljaviti vsprico kurza, kateremu se je sledilo in se še sledi. Produktivnost dela je vedno bolj in bolj padala. Vsled tega je nemogoče vzdržati staro razmerje med plačami in cenami.

Na ta način je prišla sedanja socialna revolucija v Rusiji spoznavati to, kar je socializem vedno očitno svojim nasprotnikom; mesto da bi se organiziralo produkcijo, se je vzelo posestva lastnikom ter jih razdelilo med mase ubogih.

Kako dolgo bo to trajalo in kam bo dovedlo? Delavski razred ne kmalu spozna, da bo moral stradati in prežebati v stanovanjih bogatih, če bo njegova ekonomsko uničenje naprej.

Francoski šampjon, George Carpentier, je prišel sedaj še drugič v Ameriko ter pričel v Sumit, I. I. s trenaja. Najprej se bo meril z rokoborcem Levinskim. Če ga bo premagal, bo prišel sedanji svetovni šampjon Dempsey na vrsto. Slika nam kaže, kako si utruje hrbtne mišice.

Noj kot domača žival.

Pred kratkim je ustvarila neka lepa pariška igralka pravečo senzacijo med Parižani ko je nastopila v krasni obleki, napravljeni skoro izključno iz novejih peres. Posledica tega bila seveda, da so vse Parižanke takoj pričele nositi novejega peresa in ta moda se je vsled tega pričela širiti po cellem svetu.

Ker je prišlo na ta način novejega peresa do časti, bo brez dvoma zopet pomlajena najbolj čudna izmed ameriških industrij, namreč noje-reja. Noje-reja se je v teku pol stoletja razširila iz prvotnega doma tega največjega ptičja, Afrike, v vse dežele, ki imajo za to primerno podnebje. Za Amerikane pa je še nadalje zanimivo dejstvo, da so postale Združene države v zadnjih par letih tekmovalke Anglije in Francije v tej industriji.

Uvažanje nojevih peres v Ameriko je predstavljalo od leta 1900 naprej skupno svoto \$60.000.000, a v zadnjih letih vojne je povpraševanje po nojevih peresih padlo in vsled tega se je tudi uvelo manj tega blaga.

Afrika in južna Azija sta očitno dom tega največjega ptičja, katerega je najti sedaj divjeja le še v nedostopnih krajih centralne Afrike, Lahkota, s katero se noja udomači, pa je dovela do velikih ferm v angleški, francoski in nemški Afriki in drugi polovici devetnajstega stoletja. Uspehi na tem polju so kmalu dovedli do sličnih eksperimentov v Združenih državah, Argentini in Avstraliji.

Prvi napori, da se udomači ptičje, ki so znani radi svoje hitrosti ter krasnih peres, so bili vzporedni v Južni Afriki krog leta 1804. Poskusi pa so bili uspešni šele tri leta pozneje, a v teku nadaljnjih dvajsetih let je zavzela ta industrija take proporcije, da se je založilo vanjo \$40.000.000, iz katerih je prihajal letni dobiček petih milijonov. Leta 1904 je bilo v Južni Afriki že skoro 400.000 krotkih, udomačenih nojev.

Leta 1882 so tudi Združene države sklenile lotiti se te dobičkonosne industrije in celi New York je bil na nogah ob prihodu 22 nojev, katere se je importiralo iz Južne Afrike. Iz New Yorka so noje poslali v Californijo in noje-reja se vrši sedaj na uspešen način ne le v Californiji, temveč tudi v Arizoni, Arkansasu, North Carolini in Floridi.

Južno-afriški interesi niso bili prav posebno veseli te ameriške akcije ter so skušali preprečiti noje-rejo s tem, da so prepovedali izvoznojeval ali njih jaje. Prva čreda, ki je prišla v Ameriko, pa se je tako hitro razmnožila, da je bila že leta 1910 v Združenih državah 5361 nojev, ki so predstavljali vrednost \$1.000.000. Leta 1913 se je cenilo število nojev na 5000 in v sedanjem času jih mora že biti deset do dvanajst tisoč, kajti industrija se je razširila še v daljnjene države, z izjemo Texasa in Alabame.

Kjerkoli je bila noje-reja ustanovljena, se je izkazala kot velika finančna atrakcija. Dobički južno-afriških ferm so znašali baje

40 odstotkov vloženega kapitala in vrednost enega posameznega noja v plemenske svrhe je poskočila na tisoč dolarjev.

Samee je večji kot samica ter je pogosto sedem čevljev visok.

Ko je star noj šest ali sedem mesecev, se mu prvokrat postriže perje. Nato se v intervalih šestih mesecev striže krasno perje in v zvezi s tem je treba pripomniti, da živi noj do osemdeset let.

Par nojev ima deset do dvanajst mladičev na leto. V starosti šestih mesecev je vreden noj nekako sto dolarjev, v starosti enega leta \$150, v starosti dveh pa dvesto dolarjev. V starosti treh let je vreden do petsto in v starosti štirih do petih do tisoč dolarjev.

Zanimivo dejstvo glede noja je to, da se samee in samica izmenjujevata v poslu valjenja. Samee nastopi svojo službo ponavadi ob petih popoldne ter ostane na svojem mestu do devetih zjutraj, ko nastopi posel samica. Jajce je dolgo nekako šest inčev ter tehta približno tri funte. Vsled tega je novoizvaljeni noj skoro tako velik kot odrasla kokoš.

Uporaba modernih metod je zelo povečala produkcijo. Nojem ne puste več, da bi sami valili jajca, temveč se spravi slednja v velike inkubatorje. Posledica tega je, da je število jajc, katere znesne samica dvakrat tako veliko kot normalno.

Zanimive razprave pred mariborskim okrajnim sodiščem.

Dne 27. avgusta se je vršila pred okrajnim sodiščem v Mariboru zanimiva razprava. Poštni odpravnik Gustav Glogovšek v Vuhrodu se je zaljubil tik pred poroko v neko poročeno damo, a ker ni mogel z mesečno plačo 362 kron nastopiti kot kavalir, je ponudil iz postne blagajne 27.000 kron. Predno so ga aretirali, je skušal pobegniti. Radi poverbe je bil pred poroto obsojen na 10 mesecev ječe. Dne 27. avgusta je stala pred sodnijo njegova prijateljica radi nagovarjanja k begu. Lepa obtoženka je zanikala vsako krivdo in izjavila, da ona ni nagovarjala Glogovška k begu. 300 kron, katere je prejel Glogovšek od nje tik pred poskusnim begom, je bil le povrnen dolg za sladkor, ki ga je on kupil na njegovo naročilo. Glogovšek se je pri razpravi obnašal tako zmeden, da je sodišče obtoženko oprostil. Ob tej priliki je sodnik Glogovšku razglasil, da je tudi on deležen amnestije in da ga bodo te dni odpustili iz zaporov.

Redek slučaj.

V Moravčah sta bila na sv. Jerneja dan, 24. avg., dva pogreba dveh vdov. Obedve sta bili Heleni, obedve sta se po možu pisali Cerar, obedve sta se tudi po starših pisali Cerar. Obedve sta bili rojeni v soseski sv. Andreja v župniji Moravče. Ena je bila vdova po pok. Matiju Cerar, podom. Lončarju iz Spodnjih Kosev, druga po Jožefu Cerar, podom. Vavriču iz Sel. Obedve sta pokopani na moravškem pokopališču.

BOJANI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V KOBLEJAVAH

Nemško-avstrijska živina in mirovna pogodba.

Mirovna pogodba je stopila 16. julija 1920 v veljavo. Od zdaj naprej mora Nemška Avstrija vse izpolnjevati, kar ji mirovna pogodba nalaga. Zdaj bo šele obetila grenkobo mirovne pogodbe! Da pa ne pozabi svojih dolžnosti napram drugim državam, je postavila ententa nad njo takozvano "reparacijsko komisijo" (Wiedergutmachungskommission), o kateri je rekel nemško-avstrijski zunanji minister dr. Bauer dne 21. julija 1919 sledeče:

"Das Aller schlimmste ist aber, dass man uns auf Gnade und Ungnade einer Wiedergutmachungskommission übergeben wird. Wir werden zur wirtschaftlichen Kolonie der Entente."

Po slovensko: "Najhujše je, da nas izročijo na milost in nemilost reparacijski komisiji. Mi postanemo gospodarska kolonija entente."

Ta komisija sedi že od meseca maja na Dunaju in nadzoruje Nemško Avstrijo, da vestno izpolnjuje mirovne pogoje. Tako je na primer ta komisija že opozorila Nemško Avstrijo, da mora tekom treh mesecev oddati Jugoslaviji, Italiji in Rumuniji sledečo živino:

6000 molznih krav,
2000 glav mlade živine,
100 bikov,
3000 telet,
2000 glav plemenske goveje živine.

2000 plemenskih konj,
1000 ovac,
1000 pitanih prašičev.

Nemško-avstrijski ministri si že belijo glave, kje bi to živino dobili. Poslali so na reparacijsko komisijo prav žalostno pismo. Dunajski list "Neue Freie Presse" poroča o tem. Tam čitamo, da so bile dežele, ki tvorijo danes Nemško Avstrijo, že pred vojno navezane na uvoz živine iz Galicije, Bukovine, Ogrskega, Hrvaške, Srbije itd. In kako naj zdaj oddajo živino, ko je sami nimajo?!

V tem pismu čitamo, da ima danes Nemška Avstrija 800.000 prašičev, 50.000 ovac, 80.000 konj, 255.000 molznih krav in 130.000 telet manj, nego jih je imela pred vojno. Nemška Avstrija bo desetletja in desetletja rabila, da bo imela toliko živine.

Zastonj!

takoj na delo. Tega se ne boste nikdar kemali. Poleg tega boste pa dobili to dragoceno uro z barometrom popolnoma brezplačno in zapomnite se, to bo lep okras vašega doma.

KDOR PRVI PRIDE, JE PRVI POSTREZEN.

Vaš čudoviti iznajdba ne kaže samo čisto, temveč tudi velikega poudarka.

Vašega naj bi izkoristili to veliko ponudbo!

Ne podajte nam denarja, ampak samo izrežite ta oglas in ga nam pošljite s 25 centi v poštnih znakih za pošto pošiljate nam strošek. Ostanek boste prejeli.

NE OBOTAVLJAJTE SE — PIŠITE DANES

UNION SALES COMPANY, 2029 W. Chicago Ave. CHICAGO, ILL.

kot pred vojno. Na koncu tega pisma pa pravijo: "Prizpite še nekaj let in pustite našim otrokom mleko, da od gladi ne umrjejo."

To je trpljenje naroda, ki je bil po svojih osebnih generalih in diplomatih zapeljan. Pod vodstvom teh generalov in oficirjev se je uničevalo v Srbiji, Rumuniji in Italiji, kmetje pa morajo plačevati s svojo živino, ker pa generali nimajo krav in ovac!

Ni dvoma, da bo jugoslovanska vlada po končanem glasovanju na Koroškem ravnatoka stopila pred nemško-koroško vlado z računom, koliko škode so tam napravili folksverovci v mesecu maju 1919. Tudi ta škoda se mora poravnati. Kar so ljudje do zdaj v denarju dobili, to je samo prva pomoč!

ITALIJANSKA ZBORNICA ODOBILA SANZEREMSKO POGODBO.

Italijanska zbornica je po dvanajseti debati odobrila z 178 glasovi proti 56 sanzeremsko mirovno pogodbo in aneksijski zakon glede južne Tirolske in Gornje Adide. Razprava je bila zelo burna. Opozicija je odločno branila svoje stališče proti odobritvi sanzeremske pogodbe dočim so vladne stranke zahtevale ne samo aneksijsko Tirolskega, temveč tudi Primorskega s Trstom. Toda tukaj sta posredovala ministrski predsednik Giolitti in minister zunanjih stvari Sforza, ki sta poudarjala, da usoda Primorskega ni nikakor še rešena v sanzeremski pogodbi in da nima torej Italija v zaslednem ozemlju v premirni coni ne le pravice do aneksije, temveč niti do kakršnegakoli suverenskega čina, izvemski pravico do nadomestive vojaških oblasti s civilnimi. Predlog o razveljavitvi vseh vojaških odredb v zaslednem Primorskem in Tirolskem je bil odklonjen. Jočim so bili sprejeti predlogi o razpisanju volitev v enektiranih krajih. Predlog socialnih demokratov Trevesa in Molanjanja, ki odklanja odobritev vse sanzeremske mirovne

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Tiho trpeče.

Mnogo žene in mlada dekleta trpe na tihoma od bozrni svoja spola. Take bolezni se ponavadi kažejo potem ko ležijo v krevti, na strani, v ledjih ali splošnem delu trebuha, večkratnem glavobolu, vrtoglavici in bladem spreminjanju po telesu.

Severa's Regulator

(Severa's Regulator) je pravilno zdravilo za odstranjenje teh bolečin in za popravilo nerodnosti vseh katerih trpe žene in dekleta. To zdravilo je bilo že v razpisnem mesecu let z najboljšim uspehom. Dobljate ga pri vašem lekarju. Bodite previdni, da dobite sigurno "Severa's Regulator". Cena \$1.25 in 50 centov.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

pogodbe in poudarjajo, da se mora pred sklepamem o aneksijski vršiti ljudsko glasovanje, je bil odklonjen s 175 glasovi proti 69 glasovom. Zakonski načrt o odobritvi sanzeremske pogodbe in o aneksijski dežel, vključenih v to pogodbo, je bil odobren s 170 glasovi proti 38 glasovom. Predsednik je pozdravil nove italijanske državljane na Tirolskem, nakar je zbornica sklenila odgoditi svoje zasedanje na jesen.

Vabim Vas,

da greste z menoj ogledat si kraj farmarske pridelke in naša zemljišča v Pinetown, North Carolina. Jaz potujem iz Chicago v soboto večer, 9. oktobra in ostanem nekaj časa na zemljišču, da rojakom osebno razkažem okolice, farmarske pridelke in naša zemljišča. Kogar veselijo, naj mi takoj piše za nadaljnja pojasnila o teh zemljiščih, kjer raste najboljša vrsta tobaka, bombaž, koruza, vohče vsi farmarski pridelki, kakor tudi vinska trta, fige, razno sadje in vrtna zelenjava.

A. H. SKUBIC & COMPANY
Room 79, Metropolitan Block,
Chicago, Ill.

SLOVENSKA NOTARSKA PISARNA
ANTON ZBAŠNIK
soba 102 Bakewell Bldg., Pittsburg, Pa.
vokal Diamond and Grant Sts.
(nasproti Courta).
Izdeluje raznovrstne notarske dokumente, kot na pr. pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, zapise izjave in prošnje za dobavo svojcev iz starega kraja, Predujete lastninsko pravico zemljišč tu in v starem kraju, posreduje v tožbenih zadevah med strankami tu in v domovini, izdeluje prevode iz slovensčine na angleški jezik, ali obratno, tolnični na sodniji ali pri komercialnih razpravah in daje vsakovrstne informacije zastoj. Cene nizke, delo točno in pravilno.

30 dnevna ponudba
za ene, ki žele 14-karatne zlate ure. Imam jih od \$32, naprej. Veržice od \$15, naprej. Ker imam ogromno zalogo še iz prejšnjih časov, prodajam tako poceni. Vsak se lahko sam prepriča, ko blago dobi. Pišite, kaj želite in jaz vam pošljem C. O. D. Takozmoreto blago videti ob času sprejema. Prodajam srebrne in pozlačene ure po pristojnih cenah. Pozlačene veržice Jednotni in drugi priviski od \$2, naprej.
M. POGORELC
7 W. Madison Street Room 605 Chicago, Ill.

ALI STE BOLNI?
Jaz vas bom ozdravil. Že več kot trideset let sem zdravil vse bolezni. Kožne, krvne, živčne, ledene in revmatizem ter vsakovrstne druge bolezni. Lahko vam pokažem več dokazil naših rojakov, katere sem ozdravil. Jaz sem ozdravil, ko drugi niso mogli. Ne čakajte. Frдите k meni predno je prepozno. Cene so take, da jih lahko vsakdo zmore. Preiskava brezplačna.
European Medical Office
SPECIALIST
311 Smithfield Street Nasproti poštnega urada. Pittsburgh, Pa.

"URA KUKAVICA"
Ali bi radi imeli to dragoceno URO-KUKAVICO ki je zadnja iznajdba sedanjega časa? Če bi jo rad pisate takoj, kajti ni imamo samo 2.600 UR-KUKAVIC, katere bodo razpisane čisto Zastonj vsakemu, ki nam pošlje naročilo za plačano uro ne kasneje kot v teku tridesetih dni. Vi nikdar niste imeli najmanjše prilike videti te čudovite ure z barometrom, ki bo dana čisto Zastonj z vsako kupljeno uro. Mi stavimo ponudbo samo valedeta, ker vas hočemo seznaniti z našimi amerišskimi urami. Ta ura je pozlačena, ima krasno vrisan dvojni pokrov, je devosovno dovršena ter tudi izgleda kot ura za sto dolarjev. Naka ura ima v Ameriki napravljenega kolege z zadostnim številom kamnov, je NAJBOLJŠI CASOMER, ki se ga da kupiti za denar ter je garantirana za dvanajset let. Mi ne precejujemo naših stvari pač na navajamo samo čista dejstva, kar vam je lahko razvidno iz našega brezplačnega poskusnega načrta, svetujemo s kolen, nam bomo dali to ura na desetdnevno brezplačno poskusnjo, in če jo, tem času, ne boste zadovoljni žnjo, vam bomo z veseljem vrnili denar. Ali ni to dovolj pošteno? Ali si lahko mislite kako boljše garancije? Ta ura je vredna \$20.00, tekom tega meseca jo imate pa lahko za samo \$12.95. Ker je ta posebna uveljavljena razpisna seljavna samo za ta mesec, vam priporočamo, da se podate takoj na delo. Tega se ne boste nikdar kemali. Poleg tega boste pa dobili to dragoceno uro z barometrom popolnoma brezplačno in zapomnite se, to bo lep okras vašega doma.
KDOR PRVI PRIDE, JE PRVI POSTREZEN.
Vaš čudoviti iznajdba ne kaže samo čisto, temveč tudi velikega poudarka.
Vašega naj bi izkoristili to veliko ponudbo!
Ne podajte nam denarja, ampak samo izrežite ta oglas in ga nam pošljite s 25 centi v poštnih znakih za pošto pošiljate nam strošek. Ostanek boste prejeli.
NE OBOTAVLJAJTE SE — PIŠITE DANES
UNION SALES COMPANY, 2029 W. Chicago Ave. CHICAGO, ILL.

Svećenik in detektiv.

Detektivski roman. — Angloški spisatelj G. K. Chesterton.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

26

(Nadaljevanje.)

Da so v pričo svojega malega števila in svoje postojanke drinili si vzprijeti napad, je bilo naravnost nevrjetno. Olivier pa je zapazil še bolj nenavadne stvari. Mesto da bi skušal priti na trdnata, ni ta blazni polk delal ničesar drugega kot tičal v močvirju kot tiče puhe v sirupu. Samoposebi se razume, da so Brazilci delali velike vrzeli v angleških vrstah s svojo artilerijo, dočim so mogli Angličani odgovorjati le s puškami. Kljub temu pa so se držali in poročili Olivierja se končuje s izrazom obdobjanja za skrivnostni pogum teh od pameti zapuščanih. — Naše čete so nato napredovale, — piše Olivier, — ter poglajale Angličane v reko. Ujeli smo generala St. Claira samega ter več nadaljnjih častnikov. Polkovnik in major sta oba padla v boju. Ne morem reči drugega kot to, da je najti v zgodovini le malo slučajev tako hrabrega odpora kot ga je nudil ta izvanredni polk. Ranjeni častniki so prijeli za puške padlih vojakov in general sam je sedel na konju, z zlomljenim mečem v roki.

Kaj pa se je pozneje zgodilo z generalom, o tem molči Olivier prav tako kot stotnik Keith.

— Dobro, — je mrmral Flambeau, — pojdemo k drugemu svedoku.

— Najti naslednje, — je rekel oče Brown, — je trebalo časa, več kot ga bo treba, da se pove to. Našel sem v neki hiralnici v Lincolnshire-Moore konec nekakega starega vojaka, ki ni bil le ranjen ob Rio Negro, temveč tudi klical poleg polkovnika, ko je slednji umiral. Ta je bil neki polkovnik Clancy, Iree, velikanske rasti in vsa znamenja kažejo, da je umrl prav tako od jeze kot od krogelj. Na roben način ni bil namreč odgovoren za ta blazni napad, kajti gotovo mu ga je moral vsiliti general. Njegove zadnje besede so bile soglasno s izjavo moje priče: — Tam stoji oni prokleti stari osel s svojo razbito sabljo. Boljše bi bilo, če bi bila razbita njegova glava! — Zdeti se vam mora čudno, da so vsi zapazili to okoliščino zlomljenega meča, čeprav je večina njih videla v tem nekaj bolj častnega kot pa polkovnik Clancy.

Steza v gozdu se je pričela dvigati in pripovedovalec je nekoliko obstal, da pride do sapa, predno je korakal naprej. Nato pa je nadaljeval z istim navadnim glasom:

— Šele pred par meseci je umrl v Angliji neki brazilski uradnik, ki se je sprl z Olivier-em ter zapustil svojo deželo. Bil je tako tukaj kot na kopih dobro znana prikazen. Španec po imenu Espada. Jaz sam sem ga dobro poznal. Bil je to star gizdal in rmenim obrazom ter kljukastim nosom. Iz razlogov povsem osebne narave sem dobil dovoljenje pregledati njegove listine, katere je zapustil. Bil je svedka katolik in jaz sem bil v njegovih zadnjih urah pri njem. Med njegovimi stvarmi ni bilo ničesar, kar bi vrglo novo luč na to temno povest, izjemno petih ali šestih navadnih zvezkov, polnih zapiskov nekakega angleškega vojaka. Mogel sem le domnevati, da so Brazilci našli te zapiske pri enem izmed padlih vojakov, kajti zapiski so se končali na predvečer bitke.

Vendar pa je bilo poročilo glede onega zadnjega dne v življenju tega ubogega dečka v resnici čitljivo vredno. Imam ga pri sebi, vendar pa je preveč temno, da bi ga tukaj čital. Vsi tedi tega hočem povedati v izveščju. Prvi del zapiskov je poln dvotipov, ki so imeli od strani ljudi brez dvoma za predmet nekakega človeka, katerega so imenovali drugi "jastreb". Ni videti, da je bil ta človek — in naj je karkoli hoče, — eden med njimi ali pa sploh Anglež. O njem pa se tudi ne govori kot o sovražniku. Zveni bolj kot da je bila to kaka tam nastanjena srednja oseba, nebojovnik. Mogoče je bil kak voditelj ali žurnalista.

S stariim polkovnikom Clancy je imel ta človek taje pogovor, a še bolj pogosto so ga videli v pogovoru z majorjem. V resnici stopa major v povesti vojaka precej v ospredje, suh, temnolas človek, neki Murray, doma iz severne Irske ter puritanec. Neprestano je najti šaljive besede glede nasprotja med strogostjo tega moža iz Ulstra ter dobrosrčnostjo pokovnika Clancy. Tudi nekateri dvotipi glede "jastreba" se nahajajo notri ter se glasi da je hodil ta človek oblečen v kričeče barve.

Vse to igračkaje, bi rekel človek, pa je bilo prekinjeno od glasu lovskega roga. Za angleškimi tabirščem in skoro vsopredno z reko je tekla ena izmed maloštevilnih glavnih cest tega okraja. Proti zapadu je zavila proti reki, preko katere je vodil preje omenjeni most. Proti iztoku se je vlekla pot nazaj v divjino in nekako dve milj naprej na tej strani se je nahajala slednja angleška sprednja straža. Iz te smeri je prišlo onega večera peketanje kopit majhnega kavalerijskega oddelka in celo priprosti pisec spominov je v svoje presenečenje spoznal generala s svojim štabom. Jahal je velikega belca, katerega ste gotovo dostikrat videli naslikanega v ilustrovanih listih. Lahko vjamate, da ni bil pozdrav, katerega je bil deležen le erimontija. On vsaj ni izgubil nobenega časa s tem, temveč takoj skočil iz sedla, stopil med častnike ter se pričel z njimi zaupno pogovarjati. Našemu prijatelju, piscu spominov, je najbolj padlo v oči, da se je general prav posebno rad pogovarjal z majorjem Murray. V resnici je bilo tako protežiranje, dokler se ni pojavil kak namen, ni nenaravnega. Oba možka sta bila kot ustvarjena za medsebojno nagnjenje. Bila sta moža, ki sta čitala Biblijo in oba častnike stare protestantske šole. Naj bo stvar kot hoče, toliko je gotovo, da se je general, ko je zopet zasedel konja, še vedno resno pogovarjal z majorjem in da je slednji še vedno v pogovoru korakal poleg konja generala, ko je slednji odhajal. Vojaki so opazovali oba, dokler nista izginila za neko skupino dreves, odkoder se je pot vila navzdol proti reki. Polkovnik se je vrnil v svoj šotor in vojaki k svojim odelkom. Mož z dnevnikom se je mudil na mestu še štiri minute ter zapazil nekaj čudovitiga.

Veliki beli konj, ki je stopal počasi po poti navzdol, se je naenkrat obrnil ter pričel dirjati nazaj proti vojakom. Izprva so mislili vsaj da se je konj splašal, a kmalu so videli, da je general sam naganjal konja k hujšemu diru. Jezdec in konj sta podila kot vihra in nato je zaklical general plamtečega lica polkovniku nekaj, kar je zvenelo kot glas pozavnje.

— Lahko si predstavljam, da so vse presenetljive okoliščine te katastrofe uplivate pod padajoč strop na duha takih ljudi kot je bil pisec spominov. Videli so, kako so se zvrstili v vrste in čuli, da je treba takoj napasti preko reke. General in major, tako se je glasilo, sta na mostu nekaj ngotavila ter je bilo ravno še čas boriti se na življenje in smrt. Major se je baje takoj odstranil s ceste, da pokliče rezervo, vendar pa je bilo domoljivo, če bo prišla pomoč v pravem času. Še tekom noči je treba prekorajti reko ter naslednjega

jutra vzprijeti napad na višine. Z zmešnjavo tega romantičnega ničnega pohoda se tudi končujejo zapiski tega vojaka.

Oče Brown je stopal naprej, kajti gozdna steza je postaja ožja, bolj vijugasta in strmejša in vsled tega je zvenel glas duhovnika kot od zgoraj:

— Zgodila se je še neka čudna stvar. Ko je general pozval k temu viteškemu napadu, je potegnil meč napol iz nožnice in kot osramočen vsled take lepe geste, ga je zopet potisnil nazaj. Vidite, zopet meč!

Medla luč je prodirla skozi vejeve ter jima metala pod noge skrivnostno omrežje senc. Flambeau je rekel:

— Kaj pa je pravzaprav s tem mečem? Častniki vendar nosijo meče, kaj ne?

— Ne omenja se jih pogosto v modernih vojnah, — je odvrnil oče Brown mirno. — V tej povesti pa zadene človek vsaki trenutek ob ta presneti meč.

— No, in kaj je pri tem slabega? — je mrmral Flambeau. — Bil je prav vsakdanji dogodek, da se je meč starca v njegovi zadnji bitki zlomil. Človek bi lahko kaj stavil, da bodo listi pograbili to dejstvo in to so tudi storili. a vseh spomenikih je vzprijorjen z zlomljenim mečem. Upam, da me niste odvedli na to polarno ekspedicijo le radi tega, ker sta dva moža z izsolanimi očmi videla zlomljeni meč St. Claira-a?

(Zapovedno opaziti)

NAZNANILO

Prof. dr. BAER, specialist nad 30 let

In več let znan v Pittsburghu ter okolici se je preselil v svoj nov urad na 534 SMITHFIELD ST., Pittsburgh. Če pridete v moje pisarno, se boste prepričali, da je to najboljše vreden pisarna, kar ste jih kdaj videli. Nabavil sem si vse moderne in znanstvene aparate v dobru bolnišni bolnikov. Če potrebujete preiskavo v krvi, kemično analizo vode, preiskavo v X-zarjki, ali kar koli zahtevate, sem jaz v stanju, da vam gostrežem. Jaz imam svoje lastno lekarno, napolnjeno z najboljšimi evropskimi in ameriški zdravili.

Za krvne bolezni uporabljam Ehrlichov 606. Zdravljenje revmatizma, jetrnih, ledčnih, mehurnih in ledčnih bolezni ter zdravljenje možnih bolezni je moja specialiteta. Ne izgubljajte časa z drugimi. Izvežite v vašem lastnem jeziku resnico o vašem slučaju ter ozdravite. Uradne ure: Vsak dan od devetih dopoldne do šestih zvečer. V sredo in soboto od devetih dopoldne do osem zvečer. V nedeljo od desetih dopoldne do ene popoldne.

PROF. DR. BAER, specialist 534 Smithfield St. PITTSBURGH, PA.
Pol bloka od česte Avenue.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKI GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIM BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam se zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ko znam slovarsko, zato vas morem popolnoma razumeti in spozna ti vaše beležen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnje pri ozdravljenju možkih bolezni. Zato vas morem popolnoma zanesati na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljene kri, masulo in lise po telesu, bolani v uru, ispadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabele, bolani v mehurju, ledcah, jetrah in ledcu, rmenica, revmatizem, katar, stalo šila, kuduha itd.

Uradne ure so: V pondeljek, sredo in petek od 8. ure jutraj do 8. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 8. ure jutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah do 8. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM, PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmache, da vas razumajo. Jaz znam hrvatsko in če ste starega kroja, nato vas lahko ozdravim, kar vas razume.

PARMA NAPRODAJ

v državi Wisconsin.

120 akrov v ravnini, vsa dobra zemlja, vso fino poslopje in dobra voda, 3 fini konji, 6 molznih krav, 2 telci, 1 bik, 5 prešičev, 40 kokoši. Eno miljo od mesta. Cena vsemu je \$7600, polovico takoj, drugo pa na lahke obroke. Več se izve pri lastniku farne: Tom Novak, Box 32, Lyndon Sta., Wis.

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kroja

22 centov funt.

Boxka 50 funtov \$11.00

Presebnice cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO

51-53 Cherry Street

New York, N. Y.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh možnih bolezni.

Zaustrojenje kri vi zdravi a glava, Bitch. Če imate masulo ali masuro, če po telesu v uru, ispadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izvežite v vašem lastnem jeziku resnico o vašem slučaju ter ozdravite. Uradne ure: Vsak dan od 8. ure jutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer. V sredo in soboto od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer.

Vas možko vedno ozdravim po e-kranjani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha ozdravje, ne čakajte, da vam privede in jaz vam na bon sopot povrnil.

Hydrole ali vodno kile ozdravim v 24. urah in sicer brez curenja.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in krčevite v uru, tudi pri puščanih vaju, ozdravim s potrovanjem.

Revmatismem, tranje, bolečine v celilna, artritisa, kile, ki v druge bolezni, ki v zdravilo vodo vodo, ozdravim v kratkem času ali potrovanjem.

Uradne ure: Vsak dan od 8. ure jutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer. V sredo in soboto od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh možnih bolezni.

Zaustrojenje kri vi zdravi a glava, Bitch. Če imate masulo ali masuro, če po telesu v uru, ispadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izvežite v vašem lastnem jeziku resnico o vašem slučaju ter ozdravite. Uradne ure: Vsak dan od 8. ure jutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer. V sredo in soboto od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer.

Vas možko vedno ozdravim po e-kranjani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha ozdravje, ne čakajte, da vam privede in jaz vam na bon sopot povrnil.

Hydrole ali vodno kile ozdravim v 24. urah in sicer brez curenja.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in krčevite v uru, tudi pri puščanih vaju, ozdravim s potrovanjem.

Revmatismem, tranje, bolečine v celilna, artritisa, kile, ki v druge bolezni, ki v zdravilo vodo vodo, ozdravim v kratkem času ali potrovanjem.

Uradne ure: Vsak dan od 8. ure jutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer. V sredo in soboto od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh možnih bolezni.

Zaustrojenje kri vi zdravi a glava, Bitch. Če imate masulo ali masuro, če po telesu v uru, ispadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izvežite v vašem lastnem jeziku resnico o vašem slučaju ter ozdravite. Uradne ure: Vsak dan od 8. ure jutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer. V sredo in soboto od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer.

Vas možko vedno ozdravim po e-kranjani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha ozdravje, ne čakajte, da vam privede in jaz vam na bon sopot povrnil.

Hydrole ali vodno kile ozdravim v 24. urah in sicer brez curenja.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in krčevite v uru, tudi pri puščanih vaju, ozdravim s potrovanjem.

Revmatismem, tranje, bolečine v celilna, artritisa, kile, ki v druge bolezni, ki v zdravilo vodo vodo, ozdravim v kratkem času ali potrovanjem.

Uradne ure: Vsak dan od 8. ure jutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer. V sredo in soboto od 10. ure jutraj do 8. ure zvečer.

POZDRAV.

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse pečlarje iz Dinsmore, Johna Pestotnik, Antona Kukovec, Franka Ločan, Valentina Babič in družino Franka Bratoš. Na veselo svidenje v Jugoslaviji! — John Sterbal.

SANTAL MIDY
Ozdravi katar mehurja in od strani vse v 24 urah.
Vauka pilula, neodoljiva, varuje se ponaredb, na prodaj v vsaki lekarni.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPLUJEJO 12 NEW YORKA.

MAURETANIA	10. sept.	Cherbourg
LA SAVOIE	11. sept.	Havre
PHILADELPHIA	12. sept.	Cherbourg
FRANCE	13. sept.	Havre
ARGENTINA	14. sept.	Trst
OLYMPIC	15. sept.	Cherbourg
AQUITANIA	16. sept.	Havre
LA TOURNAINE	17. sept.	Cherbourg
LA LORRAINE	18. sept.	Havre
NEW YORK	19. sept.	Cherbourg
LAFAYETTE	20. sept.	Havre
ST. PAUL	21. sept.	Cherbourg
CANOPIC	22. sept.	Havre
ROCHAMBEAU	23. sept.	Cherbourg
MAURETANIA	24. sept.	Havre
LA SAVOIE	25. sept.	Cherbourg
RE. D'ITALIA	26. sept.	Havre
PANNONIA	27. sept.	Trst
PHILADELPHIA	28. sept.	Cherbourg
AQUITANIA	29. sept.	Havre
PRES. WILSON	30. sept.	Cherbourg
PESARO	1. okt.	Havre
CRETIC	2. okt.	Cherbourg
IMPERATOR	3. okt.	Havre
REGINA	4. okt.	Cherbourg

Glede cen za vozne matke in vse druge pojasnila, obrnite se na tvrdko

FRANK SAKSER 42 Cortlandt St. New York

LLOYD SABAUDO

3 State Street New York

Prihodnja odplutja iz New Yorka parnik na 2 vijaka RE D'ITALIA

30. oktobra

Izdajajo se direktni vozni listi do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.

Besplatno vino potnikom 3. razreda.

PHILADELPHIA

30. septembra

2. razred, \$200 — 3. razred, \$120

in \$5. davka.

ARGENTINA 7. oktobra

Potom listov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILADELPHIA

30. septembra

2. razred, \$200 — 3. razred, \$120

in \$5. davka.

ARGENTINA 7. oktobra

Potom listov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILADELPHIA

30. septembra

2. razred, \$200 — 3. razred, \$120

in \$5. davka.

ARGENTINA 7. oktobra

Potom listov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILADELPHIA

30. septembra

2. razred, \$200 — 3. razred, \$120

in \$5. davka.

ARGENTINA 7. oktobra

Potom listov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILADELPHIA

30. septembra

2. razred, \$200 — 3. razred, \$120

in \$5. davka.

ARGENTINA 7. oktobra

Potom listov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILADELPHIA

30. septembra

2. razred, \$200 — 3. razred, \$120

in \$5. davka.

ARGENTINA 7. oktobra

Potom listov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILADELPHIA

30. septembra

2. razred, \$200 — 3. razred, \$120

in \$5. davka.

ARGENTINA 7. oktobra

Potom listov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILADELPHIA

30. septembra

Zastopniki "Glas Naroda"

Barberton, Ohio: Frank Frie in Alb. Poljanec.

Cincinnati, Ohio: Math. Slapnik.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, Charles Earlinger, in Jakob Resnik.

Lorain, Ohio: Louis Balant, J. Kump in M. Ostanek.

Niles, Ohio: Frank Kogovšek.